

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לכלכלה תשע"ה 2016

שם הקורס בעברית: מבוא לחשבונאות פיננסית א'+ב'

שם הקורס באנגלית: Introduction to Financial Accounting – A+B

מס' קורס: 142-1-1411
142-1-1421

שם המרצה: רו"ח אריה טננבאום- רו"ח

יעדי ההוראה:

1. החשבונאות כמערך דיווח כספי (2 ש')

- הגדרת חשבונאות.
- הקשר בין תהליכים כלכליים וחשבונאיים.
- צרכי מידע/משתמשים.
- תחומי מידע חשבונאי.
- גופי תקינה (לשכת רואי חשבון, המוסד לתקינה, FASB, IASB).
- מבנה היררכי של כללי החשבונאות בישראל (לאור התקינה הבינ"ל).
- המסגרת המושגית של החשבונאות (מטרות, מושגי יסוד ועקרונות הכרה ומדידה).

2. הדוח על המצב הכספי (המאזן) IAS 1 (3 ש')

- הזהות החשבונאית.
- מהות והכרות של נכסים שוטפים ולא שוטפים.
- מהות והכרות של התחייבויות שוטפות ולא שוטפות.
- מהות ההון העצמי בסוגי ישויות, מרכיבי הון עצמי בחברה בע"מ והצגת ההון העצמי בחברה.
- ביאורים לדוחות הכספיים.
- דוח על הדירקטוריון.

3. דוח על הרווח הכולל (דוח רווח והפסד) IAS1 (2 ש')

- מהות הדוח.
- הגדרות.
- מבנה הדוח.
- דוח ייעוד רווחים.

4. המעגל החשבונאי (2 ש')

- מהות.
- שלבי התהליך החשבונאי (הנהלת חשבונות).

- דוגמא.
- שלבי התהליך החשבונאי (המשך – מדידה חשבונאית).
- דוגמא מסכמת.

5. רישומי תיאום (3 ש')

- חשבונות חתך והפרשות.
- גיליונות עבודה.
- מלאי תקופתי.

6. דוחות כספיים בחברה יצרנית (1 ש')

- סוגי מלאי.
- דוחות כספיים.
- דוח עלות המכירות והעיבוד.
- מערכות לניהול מלאי: תמידי ותקופתי.
- גיליון עבודה לעריכת דוחות כספיים.

7. מזומנים, שווי מזומנים והשקעות המוחזקות למסחר (קבוצה A - IAS 39) (2 ש')

- הגדרה.
- ניהול ופיקוח על מזומנים.
- התאמת בנק טכנית.
- דוגמא.
- מהות ההשקעה בנכסים פיננסיים למטרות מסחר.
- סוגי ניירות ערך.
- מדידה והצגה של השקעות המוחזקות למסחר.

8. חייבים (2 ש')

- הרכב סעיף החייבים.
- מס ערך מוסף (הגדרה, רישומי יומן בשילוב מע"מ).
- הטיפול החשבונאי בחובות מסופקים (שיטות לאמידה: הפרשה ספיציפית, אחוז ממכירה, אחוז מלקוחות, גיול חובות).
- הטיפול החשבונאי בחובות אבודים.
- הנחות ללקוחות.
- דוגמאות.
- התאמות ספק-לקוח.
- דוגמא.

9. מלאי (IAS-2) (3 ש')

- מהות המלאי.
- זיהוי פריטים הנכללים במלאי.
- מונלי סחר בינלאומיים (CIF, DDP, FOB, EXW)
- ספירת מלאי וחשבונות חתך.
- מרכיבי עלות המלאי.
- מערכת מלאי תמידי ותקופתית.
- שיטות להערכת מלאי.
- השפעת עלות המלאי על הרווח התקופתי.
- עסקאות החלפת מלאי.
- קביעת עלות המלאי לפי עלות או שווי מימוש נטו הנמוך שבהם.
- אמידת עלות מלאי סגירה.

- מלאי במשגור (קוסגנציה)

10. רכוש קבוע (IAS-16) (5 ש')

- מהות, הכרה ומדידה בעת ההכרה הראשונית ולאחריה.
- הטיפול ברכישת חבילת נכסים בתמורה לסכום כולל.
- רכישת נכס קבוע באמצעות מענק השקעה (IAS-20).
- רכישת רכוש קבוע באשראי.
- החלפת נכסים.
- פחת – מהות ושיטות פחת (גישת קו ישר-זמן, שעות, תפוקה : גישת פחת מואץ – סכום ספרות השנים, אחוז קבוע מיתרה פוחתת, יתרה פוחתת בשיעור כפול).
- גריעת נכסים.
- שינוי אומדן, שינוי שיטה ותיקון טעות.
- הטיפול החשבונאי בעלויות עוקבות לאחר ההכרה הראשונית (הוצאות הונת או פירותית, טיפול בשיפוץ נכס, הפחתת נכס בשיטת הרכיבים, הטיפול בבדיקות תקופתיות).
- ירידת ערך נכסים (סכום בר השבה).
- הערכה מחדש של נכסים קבועים.

11. נדל"ן להשקעה (IAS-40) (2 ש')

- הכרה ומדידה ראשונית של נדל"ן להשקעה.
- מדידה לאחר ההכרה הראשונית (מודל העלות, השווי ההוגן).
- עלויות עוקבות לאחר ההכרה הראשונית של הנכס.
- גריעת נדל"ן להשקעה.
- שינוי סיווג נדל"ן להשקעה ורכוש קבוע.

12. נכסים בלתי מוחשיים (IAS-38) (2 ש')

- הגדרת נכס בלתי מוחשי.
- מועד ההכרה בנכס בלתי מוחשי.
- מדידה של נכס בלתי מוחשי בעת ההכרה הראשוני ולאחריו.
- נכס בלתי מוחשי שנרכש בנפרד.
- נכס בלתי מוחשי באמצעות מענק ממשלתי.
- נכס בלתי מוחשי שנרכש בתמורה לנכס לא כספי.
- נכס בלתי מוחשי אשר פותח באופן עצמי.
- נכסים בלתי מוחשיים מעורבים.
- הפחתת נכסים בלתי מוחשיים.
- גריעת נכסים בלתי מוחשיים.

13. התחביויות שוטפות (1 ש')

- פקודת שכר (נטו לעובדים, מוסדות).
- ניכוי מס מספקים/מלקוחות.
- מס הכנסה לשלם ומקדמות מס הכנסה.

14. הטבות לעובדים לזמן קצר (IAS-19) (1 ש')

- חופשה/הבראה/מחלה כולל נלוות.
- הצגה בדוחות כספיים.
- דוגמא
- ירידת ערך נכסים (סכום בר השבה).
- הערכה מחדש של נכסים קבועים.

15. חישובים מסחריים (4 ש')

- הגדרות (ריבית, קרן, מדד, שערי חליפין וכיוצ"ב).
- חישובי ריבית פשוטה.
- ערך נוכחי וערך עתידי – מהות, נוסחאות.
- סוגי הלוואות (גרייס, שפיצר, בלון, מראש וכיוצ"ב).
- סוגי הצמדה – לימוד ברמה הבסיסית בלבד.
- דוגמאות.
- השלמות מפרקים קודמים (רכישת רכוש קבוע באשראי, חישוב סכום בר השבה).

16. הלוואות לזמן ארוך ואגרות חוב (3 ש')

- סוגי הלוואות.
- דוגמאות: תשלומים קבועים של קרן וריבית בסוף התקופה, במהלך התקופה, בתחילת התקופה, תשלומים קבועים של קרן, הלוואות צמודות מדד, מט"ח וכיוצ"ב.
- אגרות חוב:
 - מושגים הקשורים באגרת חוב.
 - קביעת מחיר במועד ההנפקה.
 - נכיון ופרמיה (שיטת הפחתה בריבית אפקטיבית).
 - מדידת ההתחייבות בעת הנפקת אגרות חוב, הנפקה בין תאריכי ריבית.
 - הטיפול החשבונאי בהוצאות הנפקה.
 - פדיון מוקדם של אג"ח.
 - דוגמאות (פדיון ע"י רכישה ישירה של אג"ח בשוק במועד תשלום הריבית, בין שני תאריכי ריבית, פדיון ע"י הנפקת סידרה חדשה ופדיון ע"י קריאה).

11. מסים על הכנסה (IAS-12) (3 ש')

- רקע.
- הגדרות – הפרשים זמניים ותמידיים.
- בסיס המס של נכס והתחייבות.
- הפרשי עיתוי.
- דוח רווח והפסד מותאם לצרכי מ"ה.
- מסים שוטפים (מדידה, הכרה בדוחות הכספיים, שיעור המס לחישוב מסים שוטפים).
- הטיפול החשבונאי בהפרשי עיתוי (גישה מאזנית) ופקודת המס.
- שיטות לחישוב מסים נדחים (שיטת ההתחייבות והדחייה).
- הפסדים מועברים לשנים הבאות לצורכי מס.
- דוגמא לטיפול החשבונאי בהפרשי עיתוי (הכנסה שהוקדמה בדיווח כספי, הוצאות שהוקדמה לצורך מס, הכנסה שהוקדמה לצורך מס, הוצאות שהוקדמה בדיווח כספי).
- הכרה במסים נדחים בדוח רווח והפסד.
- הצגת מסים נדחים במאזן.

18. הון עצמי (2 ש')

- ההון העצמי בסוגים שונים של התאגדות עסקית.
- תהליך ייסוד חברה ומבנה חברה (תקנון וכו').
- חברה ציבורית ופרטית.
- הון עצמי בחברה בע"מ (מרכיבים ומידע אינפורמטיבי נוסף).

- תהליך הנפקת מניות.
- מניות- הגדרה, זכויות, סוגי מניות (רגילות ובכורה).
- דיבידנד (הגדרה וכללים לחלוקה, חלוקה אסורה ומותרת בראי חוק החברות).
- דיבידנד במזומן.
- הוצאות הנפקת מניות.
- מניות הטבה (מהות, הטיפול החשבונאי בחלוקת מניות הטבה ודוגמא).
- פיצול מניות.
- מניות אוצר (גישת העלות וגישת הערך הנקוב).
- קרנות הון וקרנות מיועדות מעודפים.
- דוח על השינויים בהון העצמי.

19. הדוח על תזרימי מזומנים (IAS-7) (4 ש')

- רקע.
- מטרת הדוח.
- הגדרת מזומנים ושווי מזומנים.
- מתכונת הדוח וטכניקת הדוח.
- תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (כללי – גישה ישירה ועקיפה, ניתוח סוגי ההתאמות הנדרשות להמרה של הרווח הנקי לתז"מ מפעילות שוטפת, ניתוח השינויים בחשבונות הון חוזר והפרשות וסיכום כללי ההתאמה).
- דוג' לחישוב תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת על פי הגישה העקיפה והישירה.
- תזרימי מזומנים מפעילות השקעה.
- תזרימי מזומנים מפעילות מימון.
- ניתוח השינויים בחשבונות מאזניים לא שוטפים (לצורך הכנת דוח על תז"מ על פי הגישה הישירה).
- דוגמא.

20. אירועים לאחר תאריך מאזן (IAS-10) (1 ש')

- דרישות הקורס :
1. בוחן סמסטר א' – מועד יחיד – מהווה 20% מהציון של סמסטר א' (בוחן מגן).
 2. מבחן סמסטר א' – שני מועדים – הציון מהווה 30% מהציון הסופי
 3. מבחן סמסטר ב' – שני מועדים – הציון מהווה 70% מהציון הסופי
 4. ציון מעבר שנתי בקורס - 70.
 5. נוכחות בקורס – חובת נוכחות ב-80% מהשיעורים והתרגולים.
 6. ספר לימוד: חשבונאות פיננסית תאוריה ויישומים בעידן התקינה בינלאומית (IFRS)- מהדורה 2011.
 7. מחשבון פיננסי FC100/FC200.